

KESKKOND

Окружающая среда

Mai 2009

Looduskaitsekuu - 2009

Teema: « Elurikkus on elujõud »

10. mai

Eesti Looduskaitse päev

05. juuni

Ülemaailmne Looduskaitsepäev

Looduskaitseseltsi, Linna Raamatukogu ja Sillamäe Linnavalitsuse korraldatavad üritused

1. Looduskaitseobjekti – Langevoja korastamine (10.05.2009 kell 10.00 - töö toimub pühapäeval; heakorratööd mais – septembris LKS, SKK, LV).

2. Ümarlaud Langevoja looduskaitseal lõkke ääres 10.05. 2009 kl 12.00 teemad: "Etu linnas", "Halduskultuur", "Loodusväärtsused". Võtavad osa: linna- pea Ain Kiviorg, linnavalikogu liikmed Galina Burkova ja Galina Fjodorova, Linna Keskkonnamatukogu direktori Irina Zamarina, Eesti Looduskaitseseltsi juhatuse liikmed Enn Käis ja Vladimir Mirotvortsev. Kõik asjast huvitatud linnaelanikud on kutsutud.

3. Koduses majapidamises, aiandus- ja garaažiühistutes tekkivate ohtlike jäätmete tasuta vastuvõtt linna ohtlike jäätmete vastsuvõtpunktis (Tallinna mnt 9b, tööaeg – kolmapäev, pühapäev kella 11 – 14, info telefonil 39 25 731).

4. Linlaste sõiduautode soodushinnaga pesu (AS ZUR kompleksis või Sillamäe Autoteeninduses asukohaga Tallinna mnt 17 ja autopesulas asukohaga Gagarini 12).

5. Laupäeval garaažiühistute territooriumil ja sealsete ohtlike ning probleemsete jäätmete kogumine ja käitlemine (kuni 23.05.2009 – GÜ, LKS).

6. Elanike palvel kogutakse 23.mail 2009, aastal Sillamäl ohtlikke jäätmeid elanike kodudest, garaaž-i-, aiandus-, korteriühistustest ja ettevõtjatel. Litsentseeritud keskkonnafirmaga eriauto sõidab läbi linna firmad ja ühistud ning kogub vastavalt tellimustele elektrotehnika ja ohtlike jäätmeid. Jäätmeid võetakse elanikelt vastu TASUTA. Kogumist teostab Looduskaitse selts. Ohtlike jäätmete vastuvõtu tellimusid esitada linnavalit-

susse aadressil Kesk 27, ruum 110 või telefonil 392 5731. Märkige jäätmete liigid, kogus, aadress, telefon ja teie jaoks sobiv äraandmisse aeg. Vastu võetakse telereid, külmkappe, elektroonikat, arstimeid, kemikaale, värv, elavhõbedat sisaldaavaid seadmeid, autokumme, ohtlike jäätmete pakendeid, õlijääke ja teisi ohtlike jäätmeid.

7. Aiamaa kaevuvee TASUTA analüüs. Need, kes kahtlevad oma aiamaa kaevu- või puuraugu vee kvaliteedis, võivad tuua ühe veeproovi (2 litrit klaasvõi plasttaaras) Sillamäe Linnavalitsusse Kesk 27, ruum 110, vastuvõtt – esmaspäev, kolmapäev. Sildile kirjutada veevõtu koht, mis liiki kaev ja kui sügav, kuupäev, nimi, aadress, telefon. Täiendav info telefonil 392 5731 (kuni 25.06.2009 OÜ "G.L.GROVER" laboratoorium ja LKS).

8. Lindude vaatlemine (01.03. – 05.06.2009 - LKS, SKK, koolid).

9. Infotunnid ja ekskursioonid Tartu ja Ida-Virumaa tudengitele ja koolide õpilastele teemal "Sillamäe – säästva arengu linn" (LKS).

10. Võtta osa Eesti Looduskaitse Seltsi Noorte Osakonna asutamisest (Paldiski 9.-10.05.2009).

11. On-line viktoriimi "Järves elab kes ja mis?" korraldamine raamatukogu kodulehel www.slip.ee Registreeritakse saidi külalistajate vastused.

12. Konkursi "Eesti virtuaalne järve" korraldamine, kus osavõtjad loovad lastejoonistustest virtuaalseid presentatsioone konkursi teemal või Interneti või teaduslik-tunnetusliku kirjanduse põhjal.

13. 01. juunil kell 15.00 kokkuvõtlik

üritus osalejatele raamatukogus, kus märgitakse ära parimad tööd ja jagatakse osalejate loodud presentatsioone CD-plaatidel linna õppeasutustesse esindajatele (Irina Zamarina, tel 3924342, LKS).

14. Jalutuskäik Toila Oru pargis 24. mail. See looduskaitseala loodi olemasoleva ajaloose väärtsusega pargimaastiku kaitseks. Pargi vaatamisväärsustest ja selle liigirikkusest jutustab Maire Uustal. Samal ajal on pargas Virumaa Linnuklubi esindajad, kes tutvustavad osalejatele pargas elavaid linde. Jalutuskäik algab pargi sanatooriumi poolsete värvavate juurest (Sadama tee algusest) kell 10.00 ja kestab umbes 2 tundi. Osavõtt tasuta. Informatsioon ja registreerimine kuni 20. maini või kuni jätkub kohti telefonil 335 0200. anneli.fersel@keskkonnaamet.ee, Anne-Ly Ferš el.

15. Ida-Virumaa õppreasutuste õppurite loominguliste tööde konkurss teemal "Elurikkus on elujõud" 6. aprillist kuni 8. maili 2009.a. Kõikidele osavõtjatele mälestusmeened, parimatele – auhinnad. Võitjate autasustamine toimub 19. mail kell 14.00 Keskkonnamet kontori juures Iisakus, Aia 10. Heldi Aia, heldi.aia@keskkonnaamet.ee tel 335 0200, 5347 5093.

16. Keskkonnalase hariduse konverents 4. juunil 2009.a pedagoogidele, kohalike omavalitsuste teenistujatele ja kõikidele soovijatele meie regioonist Toila Sanatooriumis kell 10.00. Registreerimine Heldi Aia, tel 335 0200, 5347 5093 heldi.aia@keskkonnaamet.ee.

**koordinaator
Vladimir Mirotvortsev
Tel 392 5731, 5804 4424.**

Võtame, näiteks, muld – elusorganism. Terve muld on midagi enamat kui lihtsalt elutu muda. Ühes kilogrammis mullas võib olla enam kui 500 miljardit bakterit, 1miljard seenbaktereid, 500 miljonit hulkarakseid organisme – putukatest ussikesteeni. Paljud neist töölevad koos ümber mahalangenud lehti, loomade ekskrementide. Selle tagajärjel eraldub lämmastik, mis muundatakse taimedele vaja- likeks ühenditeks.

Seenbakterid ja hallitusseened on samuti vajalikud taimede elutegevuseks. Tegelikult teevad kõik puud, põosad ja rohi maal ka toostööd seenbakteritega, kes aitavad juuri ergutada taimedel kätte saada niiskust ja vajalikke mineraale: rauda, fosforit, kaaliumi, tsinki jne. Vastutasuks saavad seenbakterid taimedelt süsivesikuid.

Paljud aretavad kodustes tingimustes orhideesid. Need eksootilised lilled sõltuvad suurel määral seenbakteritest. Tolmusarnased mikroskoopilised seemned vajavad vabas looduses tärkamiseks abi. Nüüd tulevadki mängu seenbakterid. Nad toetavad täiskasvanud taimede üsnagi nõrka juurestikku kujundades orhideele võimsa, aktiivse toitumisüsteemi. Vahetuskaubana saavad seenbakterid mõningase koguse vitamiine ja lämmastikühendeid. Ometi pole orhideede lahkus piiritu. Niipea, kui seenbakterid vohama hakavad, lähevad juurte üle vartele, eritavad orhideed looduslikke fungitiide ja pidurdavad nende kasvu.

Paljud aretavad kodustes tingimustes orhideesid. Need eksootilised lilled sõltuvad suurel määral seenbakteritest. Tolmusarnased mikroskoopilised seemned vajavad vabas looduses tärkamiseks abi. Nüüd tulevadki mängu seenbakterid. Nad toetavad täiskasvanud taimede üsnagi nõrka juurestikku kujundades orhideele võimsa, aktiivse toitumisüsteemi. Vahetuskaubana saavad seenbakterid mõningase koguse vitamiine ja lämmastikühendeid. Ometi pole orhideede lahkus piiritu. Niipea, kui seenbakterid vohama hakavad, lähevad juurte üle vartele, eritavad orhideed looduslikke fungitiide ja pidurdavad nende kasvu.

**Ljubov Ignatenko
ELKL Sillamäe osakonna juhatuse
liige**

Looduse mitmekesisus on inimkonna rikkuse ja elujõu alus

**Vladimir Mirotvortsev
Eesti Looduskaitse
Seltsi juhatuse liige
Linna peaökoloog**

Heaks traditsiooniks on muutunud iga-aastane looduskaitsekuu läbiviimine. Iga kord valitakse looduskaitsekuu motoks selge ja lihtne mõte, et inimesele oleks see üheselt arusaadav. Looduskaitse kuu eesmärk on ju tuletada meelde, et mida palju ilmelisem ja liigrikam on loodus, seda elujõulisem. Samuti toonitada fakti, et mida tervem on loodus, seda tervem ja rikkam on inimene.

Huvitavaid mõtteid pakkus välja Keskkonnamet peadirektori asetäitija Leelo Kukk. Arutledes looduskaitsekuu moto üle, tuletas ta meelde ühe lihtsa fraasi: tervis on meie peamine rikkus. Ei ole tähtis, kas oleme rikkad või väased, tervis on peamine. Ilma selleta ei ole mõeldav ei loodus ega inimese täisväärtuslik elu.

Inimine võib öelda, kui ta tunneb end hästi. Tunduvalt keeruliseks on tal hinnata looma, ökosüsteemi või loodus terivist. Selleks peab laskuma rohujuurte tasandile ja vaatama kõike hoopis teisest vaatevinklist. Näiteks, meil on võimas aju, aga uuringud näitavad, et me kasutame selle pontentsiaali üksnes mõni protsent, pole ju mõtet ülejäänud osa selleks eraldada. Meil on kaks neeru, kätt ja silma – kas nad tõesti on meile mõlemad vajalikud? Ka seda küsimust esitamata on selge, et meie ei saa mitte milliseid mõöndusi teha rikkumata meie peamisi funktsioone. Samal aga siiski tunnistame, et ei tunne oma organismi lõpuni ja nimelt seetõttu või vaatamata sellele, peame temaga ettevaatluskult ümber käima.

Kui nüüd vedada paralleeli loodusega siis, meil on palju mitmesuguseid kohti: sood, metsad, aasad; ja on palju erinevaid eksolendeid (nii liigiliselt kui arvulisel). Kas neid peabki olema nii palju või vähem?

Peame nüüd julgesti tunnistama, et kui me ei tunne end kindlastalt langevates otsuside iseenda kohta, siis sellise piisavalt keerulise süsteemi nagu loodus suhtes peame paljudagi juurde õppima, et kujundada välja austav suhtumine loodusesse.

Niisiis, võime olla kindlad selles, et nii nagu inimesel on kõiki oma

organeid vaja, on ka loodusel vaja kõiki oma liike, et olla jätkusuutlik. Mida mitmekesisemad ja eriliigilised nad on, seda kergemini kohan dub loodus muutuvate tingimustega ja suudab vastu panna negatiivsetele mõjudele. Sellepärast tahab looduskaitsekuu toonitada, et peame väga tähelepanelikult suhtuma loodusrikkuste säilimisse, et loodus ja me ise oleksime terved.

Kutsume kõiki inimesi üles lähtuma põhimõttest, hoia end ja ka loodus – «in dubio pro natura», s.t kahtluse korral jääb õigus loodusel.

Linnavõim ja elanikud saavad aru ja kiidavad heaks Looduse Kooli loomise vajaduse meie laste, lastelaste ja elanike jaoks, ent küsimus on toppama jää nud ja asi ei edene rääkimise tasandilt edasi. Looduskaitseühingu Sillamäe osakond on jõudnud sel teel teisse järku heakorrastades Langevoja looduskaitseala.

Looduskaitseühingu tööst kokkuvõtete tegemisel märgiti tänikirja, kingituste ja preemiatega ära järgmisid Sillamäe aktivistid: Boriss Lipkin, Aleksei Korikov, Tatjana Belova, Margarita Baldina, Ljubov Zagamula, Vladimir Suvalov, Ljubov Ignatenko, Ljudmila Grinko; Vladimir Durmin, Vadim Orlov, Sergei Tõumazin, Zinaida Butrina, Sergei Zaitsev, Vitali Harin, Ileana Savtõenko, Marina Borõitskaja, Aleksei Borissov, Mihail Sammal, Valentina Tihhomirova.

Lugupeetud linnaelanikud kutsumine teid osalema looduskaitsekuu üritustel.

Täname kõiki, keda ei jäta üksköikseks Loodus.

